

Inwoners centraal

Natuurlijk samen

Coalitieakkoord 2022-2026

Inhoudsopgave

Visie en missie	1
Bestuursstijl	2
Sociaal Domein	3
Duurzaamheid	6
Wonen en Leefomgeving	8
Regionale samenwerking en toekomstbestendige organisatie	10
Financieel kader en uitgangspunten	12

Visie en missie

We hebben een betrokken gemeenschap, die op lokale, regionale en mondiale ontwikkelingen veerkrachtig reageert. Mede dankzij de inzet van vele actieve vrijwilligers en een rijk verenigingsleven. Dat koesteren wij als coalitie.

Wij nemen als coalitie van DGH, GroenLinks en VVD de komende vier jaar onze bestuurlijke verantwoordelijkheid. Veel beleid staat al in onze gemeente. Dat willen wij voortzetten en verder ontwikkelen. Daarbij staan de inwoners van Heumen centraal. Wij streven naar een samenhangend en betaalbaar voorzieningenpakket dat op onze inwoners is afgestemd. Ook gaan we voor een schone en veilige leefomgeving met perspectief voor onze toekomstige inwoners. Graag trekken we daarbij samen op met onze inwoners en maatschappelijke partners. Voor de langere termijn zien wij de volgende belangrijke opgaven: vitale gemeenschappen, bereikbare ondersteuning en zorg, duurzaamheid en wonen. Dit in relatie tot de beschikbare middelen.

Inclusie en vertrouwen

Ons uitgangspunt is dat we een groot vertrouwen hebben in de kennis, het organiserend vermogen en de veerkracht van onze inwoners. We zien het als onze opdracht om de verbinding tussen alle inwoners te stimuleren, enthousiasmeren en mogelijk te maken. Ons uitgangspunt is een inclusieve samenleving waar iedereen aan mee kan doen, zoals verwoord in de Strategische visie: 'Natuurlijk met iedereen'. Daarmee is deze door de gemeenteraad vastgestelde visie voor onze coalitie een belangrijke leidraad. We vragen het college de visie uit te werken in een inclusieagenda. We zetten daarbij nadrukkelijk in op het verbeteren van het vertrouwen tussen inwoners, politiek en bestuur. Inclusie en vertrouwen vormen voor ons de pijlers voor alle speerpunten van beleid.

Leeswijzer coalitieakkoord

We starten met 'hoe we vanuit vertrouwen willen samenwerken' (bestuursstijl), gevolgd door onze speerpunten op het gebied van het sociaal domein, duurzaamheid, wonen en leefomgeving, regionale samenwerking en organisatie. We sluiten dit coalitieakkoord af met een samenvatting van de financiële uitwerking van dit akkoord. Ieder hoofdstuk start met een citaat uit de strategische visie en een korte stand van zaken, gevolgd door de belangrijkste accenten die wij de komende 4 jaar leggen.

Bestuursstijl

Strategische visie

Wij zijn een betrouwbare en transparante overheid. We zijn navolgbaar in ons handelen en leggen aan de gemeenschap verantwoording af. Vanuit diversiteit voeren we de dialoog en vanuit goede verhoudingen werken we samen.

We werken vanuit vertrouwen met elkaar

We werken binnen de kaders van een vastgestelde begroting en collegeprogramma. We maken afspraken over de speerpunten in dit coalitieakkoord. We zien het coalitieakkoord als een momentopname en zullen steeds actief in gesprek blijven met de raad en inwoners over nieuwe ontwikkelingen die opkomen tijdens deze raadsperiode. Bij verschillende interpretaties of bij verschil van mening zoeken wij elkaar op. We voeren daarom regelmatig coalitieoverleg. We vragen het college om op basis van dit akkoord een collegewerkplan uit te werken. In dat plan staat hoe we onze speerpunten de komende jaren gaan realiseren.

Bij onze bestuursstijl past breed maatschappelijk draagvlak. We zijn uitnodigend en begrijpelijk in onze communicatie naar partners en inwoners. We zorgen voor duidelijkheid en heldere verwachtingen over het niveau en de manier van participatie. Inclusie is voor ons belangrijk. Daarom willen we in gesprek blijven met allerlei partners en inwoners van onze gemeente. Zo kijken we vanuit meerdere perspectieven naar thema's en helpt ons dat keuzes te maken die zo goed mogelijk zijn voor ál onze inwoners.

We gaan ervan uit, dat in het college beslissingen collegiaal worden genomen en dat betekent dat de genomen beslissingen van het college als geheel zijn. Burgemeester en wethouders beslissen als dat aan de orde is bij meerderheid van stemmen. Een zo genomen beslissing van het college bindt elk collegelid. Iedere wethouder heeft zijn eigen taakgebied of portefeuille, zoals zorg en ondersteuning, onderwijs, openbare werken, financiën, volkshuisvesting, sport en cultuur. Bij beleidskwesties speelt nadrukkelijk dat dat zaak is van het college als geheel. Ieder collegelid is transparant over zijn of haar portefeuille en zorgt voor de verbinding en tijdige afstemming binnen het college. Voor de versterking van onderlinge collegialiteit en werkwijze in het college investeert het college in teamontwikkeling.

Sociaal Domein

Strategische visie

We willen een inclusieve samenleving zijn en inwoners in staat stellen daar aan bij te dragen.

Voorzieningen die levensvatbaar en voor iedereen bereikbaar en betaalbaar zijn (vitale gemeenschappen).

Betaalbare en bereikbare zorg en maatschappelijk ondersteuning en het verminderen van tweedeling op sociaal economische gronden. Zij die het nodig hebben kunnen rekenen op een vangnet voor zorg, inkomensondersteuning of vervoer. Borging van deelname aan de samenleving (bereikbare ondersteuning en zorg voor iedereen).

Algemeen

Het sociaal domein draagt in belangrijke mate bij aan de toekomstige opgaven 'vitale gemeenschappen' en 'bereikbare ondersteuning en zorg'. We zetten het huidige beleid voort in het sociaal domein en gaan voor een inclusieve samenleving. De verbinding in de dorpen en wijken en het versterken van eigen kracht en samenredzaamheid zijn voor ons belangrijk. We zijn 'nabij' en 'iedereen doet mee'. Maatschappelijke participatie en eigen verantwoordelijkheid staan centraal.

De meeste inwoners redden zich prima, samen met hun directe omgeving. We ondersteunen en versterken mensen waarbij de zelfredzaamheid minder vanzelfsprekend is. Om onze gemeenschap gezond en vitaal te houden, zetten we in op kwaliteit van leven. We geven daarom voorrang aan preventie, waarbij we denken aan het versterken van de sociale cohesie. Daar waar inzet van zorg nodig is, borgen we een effectieve inzet van de benodigde middelen.

Voorzieningen

Vanuit het belang van de verbinding van inwoners en het versterken van eigen kracht en samenredzaamheid zetten wij het beleid ten aanzien van de voorliggende voorzieningen onverkort voort. Wij vragen het college de volgende speerpunten van beleid uit te werken.

Voor iedereen een plek

Wij streven ernaar dat iedereen mee kan doen aan de Heumense gemeenschap. Werk zien wij als belangrijk middel voor zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. Het Werkbedrijf kan hierin een wezenlijke bijdrage leveren.

Voor uitkeringsgerechtigden die een grotere afstand hebben tot de arbeidsmarkt en geen betaald werk kunnen doen, kijken we naar andere mogelijkheden. Dat kan bijvoorbeeld vrijwilligerswerk of vormen van zinvolle dagbesteding zijn. Het huidige beleid zetten we actief voort. Het accent ligt op het stimuleren en ondersteunen. We zien dat als opstap naar een bredere maatschappelijke deelname. We zetten ons er maximaal voor in, dat iedereen naar vermogen mee kan doen. Dat vraagt altijd maatwerk.

Recent is de rol van het Werkbedrijf geëvalueerd. Deze richt zich op arbeidsbemiddeling. Wij zien hier kansen om naar een andere organisatie en financiering van het bekostigingssysteem te komen. Een deel van de middelen zou dan ten goede kunnen komen aan onze eigen begeleiding van uitkeringsgerechtigden met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Wij vragen hiertoe het college het gesprek aan te gaan en in de regio te lobbyen.

Stimuleren van beweging en gezonde leefstijl

Vanuit het landelijk beleid heeft onze gemeente al enkele jaren ingezet op het stimuleren van sport, beweging en een gezonde leefstijl. De buurtsportcoach voor jongeren, een beweegcoach voor kwetsbare volwassen inwoners, extra inzet van de gezondheidsmakelaars en deelname aan Uniek sporten zijn hier voorbeelden van. Wij zetten dit beleid voort binnen de mogelijkheden van de rijksmiddelen. Ook zien we hier kansen voor ontmoeting en het tegengaan van eenzaamheid.

Gebruik regelingen vergroten

In onze gemeente hebben we een goede armoede- en schuldenaanpak ontwikkeld. Voorbeelden daarvan zijn: diverse minimaregelingen, Heumens tegoed, thuisadministratie en formulierenbrigade, hulpfonds en stichting Leergeld én preventie en vroeg signalering van schulden. We zien dat 40% van de doelgroep ook echt gebruik maakt van de regelingen. Dat is vergelijkbaar met elders in het land. In het licht van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie vinden wij het van belang dat de gemeente zich inspant om de toegankelijkheid en het gebruik van deze regelingen te vergroten.

Doelgroepenvervoer voortzetten

Bereikbaarheid van voorzieningen is een belangrijke voorwaarde om te kunnen participeren in de samenleving. Ouderen en personen met een beperking die geen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer om bij voorzieningen te komen, zijn veelal aangewezen op het doelgroepenvervoer. Om dit vervoer in de toekomst betaalbaar en beschikbaar te houden, heeft de gemeente geïnvesteerd in het lokaal vrijwilligersvervoer "Buurtvervoer Heumen". We zien dat het gebruik van Buurtvervoer voorziet in een behoefte en gestaag toeneemt. Gelet op de bevolkingssamenstelling van onze gemeente zal dat naar verwachting in de toekomst nog verder toenemen. Buurtvervoer bevordert maatschappelijke participatie, waardoor risico op sociaal isolement of eenzaamheid wordt verkleind. Wij vinden het daarom belangrijk om het Buurtvervoer voort te zetten en uit te breiden. Wij vragen het college om met Buurtvervoer te onderzoeken of uitbreiding van de dienstverlening mogelijk is en welke effecten dit heeft.

Toekomstbestendige zorg

Wij zetten in op het beheersbaar houden van de zorgkosten voor zowel de Wmo, participatiewet als Jeugdzorg. We blijven daarbij het uitgangspunt hanteren dat iedereen de zorg ontvangt die nodig is. Kwaliteit en toegang naar de zorg is daarbij gewaarborgd. We willen niet dat er wachtlijsten ontstaan. Dit staat bij ons voorop.

De middelen die de gemeente van het Rijk ontvangt voor het verstrekken van de benodigde zorg lopen helaas niet in de pas met de stijgende zorgkosten. We trachten dit beheersbaar te houden door continue aandacht voor een effectieve inzet van de benodigde middelen. We zien hiervoor mogelijkheden in de uitvoering van taken en de aanbestedingssystematiek (inkoop, aantallen aanbieders, financiering). Wij vragen het college dit in samenwerking met de regio op te pakken.

Woonzorgopgave bijzondere groepen

We zien enorme vergrijzing, ambulantisering van de GGZ en een toenemende vraag naar huisvesting van bijzondere doelgroepen. Integrale oplossingen op het gebied van wonen, welzijn en zorg zijn nodig. De gemeente staat voor een omvangrijke woonzorgopgave voor bijzondere groepen.

De impact daarvan gaat verder dan onze gemeente en vraagt goede aansluiting bij de regio.

Wij vragen het college hiertoe eerst een verkennende opdracht te formuleren. De gemeenteraad zal dan op basis van dit voorstel richting en aanpak bepalen.

Vrijwilligers en verenigingen

Wij zien alle vrijwilligers van onze gemeente als cruciale verbinder in onze gemeenschap. Zij spelen een belangrijke rol in de samenredzaamheid van onze inwoners en zijn onmisbaar voor de sociale cohesie en inclusie. Wij vragen het college de inzet van vrijwilligers in beeld te brengen en te onderzoeken hoe wij als gemeente kunnen bijdragen aan een versterkende samenhang en ondersteuning van onze vrijwilligers. Ook onze verenigingen dragen bij aan ontmoeting en maatschappelijke participatie. Wij vinden het belangrijk om het verenigingsleven extra te ondersteunen. We willen o.a. afgebouwde subsidies herwaarderen en het Initiatieven- en Vonkjes beleid vereenvoudigen en versterken.

Cultureel erfgoed en bibliotheek

Wij continueren het bestaand beleid. We waarderen het Heumens cultureel erfgoed en we steunen het behoud van de taken en doelen van de bibliotheek. De bibliotheek draagt bij aan zelf- en samenredzaamheid voor onze inwoners van jong tot oud en daarmee ook aan een inclusieve samenleving.

Onderwijshuisvesting

De gemeente Heumen voert de wettelijk verplichte taken uit op het gebied van onderwijshuisvesting en voor- en vroegschoolse educatie. Ook ondersteunt de gemeente de scholen met budget voor natuur- en milieueducatie. De gemeente kent een integraal huisvestingsplan. Met de schoolbesturen is overeenstemming bereikt over het realiseren van toekomstbestendige duurzame onderwijshuisvesting. De duurzaamheidsambitie geldt voor zowel nieuwbouw als bestaande huisvesting en richt zich op energiebesparing en binnenklimaat. De kosten voor de uitvoeringsplannen 2023-2026 worden nu gefaseerd in beeld gebracht op basis van een uit te voeren schouw per school. Wij hechten waarde aan de kwaliteit van het milieu- en binnenklimaat van de scholen; een gezonde school in een duurzaam gebouw voor onze schoolgaande kinderen. Wij vragen het college om met de schoolbesturen in gesprek te gaan over de noodzakelijke maatregelen en de kostenverdeling tussen schoolbestuur en gemeente. Dit vooralsnog binnen de daarvoor beschikbare middelen.

Duurzaamheid

Strategische visie

We anticiperen op de effecten van klimaatveranderingen. In 2050 zijn wij een klimaat neutrale en klimaat bestendige samenleving. Baten van grootschalige energieprojecten komen zoveel mogelijk ten goede aan onze gemeenschap. We brengen kwetsbaarheden van klimaatextremen in beeld en bepalen daarmee onze aanpak om de gemeenschap daartegen te beschermen.

Algemeen

We zien duurzaamheid als een van onze hoofdoopgaven. We gaan ons uiterste best doen om de doelstellingen uit de Routekaart te realiseren: we zijn in 2030 energieneutraal en in 2050 klimaatneutraal. Wij zetten het huidige beleid voort en zien dat het voortvarend werken naar een duurzame toekomst alleen mogelijk is als we de gemeenschap hierin kunnen betrekken. Daarom zetten we de komende periode meer in op het activeren van initiatieven vanuit de samenleving waardoor we naast de beperkte middelen en capaciteit die de gemeente heeft meer slagkracht kunnen ontwikkelen. We voeren de wettelijke taken op het gebied van de energietransitie uit met de middelen die we daarvoor van het Rijk ontvangen.

Energie- en Warmtetransitie Heumen

Energietransitie centraal

Gelet op de grote duurzaamheidsopgave om als gemeente klimaatneutraal te zijn, vragen wij aan het college zich actief in te zetten om alle mogelijkheden en middelen voor de opwekking van duurzame energie – in de volgorde van zon, water en wind zoals die door de raad is vastgesteld - in de komende periode mee te nemen in haar plannen.

Op korte termijn laten we onderzoeken wat de reële mogelijkheden van waterkracht kunnen zijn in het realiseren van onze energie-opgave. In samenhang met en voortvloeiend uit de uitkomst(en) van dat onderzoek zal het college zorgdragen dat alternatieven beschikbaar zijn.

Wij zijn ons bewust van het risico dat het verplichte alternatieven-onderzoek uit het plan-MER, dat nieuwe geschikte verkenningsgebieden voor wind in beeld brengt, met zich mee kan brengen. Wij vragen het college hiertoe een voorstel te doen en eventuele risico's in beeld te brengen met mogelijke beheersmaatregelen.

Gelet op het belang van gemeenschappelijk draagvlak en inspraak van onze inwoners bij deze transitie zullen we ook actief de lokale energiecoöperaties en postcoderoosprojecten betrekken. We richten ons op het besparen van energie en het versterken van besparingsmogelijkheden zoals isolatie en zonnepanelen. Ook zetten we in op het leggen van zonnepanelen op bedrijfsgebouwen en gemeentelijk vastgoed. We vinden het belangrijk het gebruik van beschikbare regelingen te versterken én ruimte te bieden voor andere initiatieven uit de gemeenschap.

Warmtetransitie

We gaan actief aan slag met de bestaande warmtevisie en de bijbehorende uitgangspunten: realistisch en betaalbaar voor iedereen, starten met besparen, beschikbaar en betrouwbaar richting de toekomst en samenwerken in de regio. De Transitie Warmte wordt nu verder uitgewerkt in wijkuitvoeringsplannen. Wij vinden het project Malden Noord-Oost (= Randwijk, Molenwijk en Kroonwijk) een mooi voorbeeld van een geslaagde aanpak van een wijkuitvoeringsplan samen met inwoners en andere stakeholders. Wij omarmen deze aanpak, vooralsnog met de middelen die het Rijk daarvoor beschikbaar heeft gesteld. We vragen het college via het projectplan voor de verduurzaming van de wijk, de ondersteuningsvraag in beeld te brengen.

Iedereen kan meedoen

Wij vinden het belangrijk dat iedereen mee kan doen aan deze transitie. We ondersteunen inwoners die daar mee bezig zijn en benutten daarvoor alle mogelijkheden binnen de daarvoor ontvangen rijksmiddelen. Ook vragen wij het college bij de aanpak de mogelijkheid te onderzoeken om met de Woningbouwvereniging prestatieafspraken te maken over het verduurzamen van (huur)woningen.

Regionale Energietransitie (RES)

We hechten aan regionale samenwerking én ook aan eigen regie. We willen zelf de keuze hebben hoe we de opgave voor duurzame energie willen realiseren. Naar verwachting neemt de druk binnen de regionale samenwerking toe om op grotere schaal met wind duurzame energie op te wekken. Dit komt mede door de ontwikkelingen op de energiemarkt en omdat de RES van een evenwichtige verhouding tussen energie uit zon en energie uit wind uitgaat. We vinden het belangrijk om alle mogelijkheden te onderzoeken en vast te houden aan de door de Raad vastgestelde volgorde van: zon, water en wind. Binnen de RES willen wij daarom een meer strategische positie innemen om zelf de regie te houden op hoe we aan de ons opgestelde opgave voor de energietransitie kunnen voldoen.

Regionale adaptatiestrategie (RAS)

Onze regio is zeer gevoelig voor klimaateffecten (hitte, droogte, wateroverlast). De RAS geeft aan hoe de regio op de korte en lange termijn werkt aan een klimaatbestendige en robuuste waterinrichting met als doel beter bestand zijn tegen de gevolgen van klimaatverandering.

We sluiten actief aan bij de Regionale Adaptatie Strategie. Bij de lokale uitwerking van de RAS kijken we waar we het meest kwetsbaar zijn voor klimaatverandering en hoe we deze kwetsbaarheid kunnen verminderen of wegnemen. Hierbij vinden we het belangrijk inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties te betrekken. Hoe je dat doet, om welke maatregelen dat gaat en welke rol de gemeente daarin kan nemen, vragen we het college uit te werken in een lokale aanpak. Wij vinden het daarbij van belang, dat er aandacht is voor meer groen.

Wonen en Leefomgeving

Strategische visie

We bouwen binnen de bouwcontouren van de kernen met een juiste verdeling tussen diverse doelgroepen om te komen tot een evenwichtige bevolkingsopbouw. We richten ons op het behouden van de kenmerken groene, duurzame en veilige leefomgeving.

Algemeen

Wij zien de vraagstukken rondom wonen en inzet van de beschikbare ruimte als de grootste opgave voor de komende jaren. Wij geven binnen het woonprogramma prioriteit aan de voortzetting van de woonprojecten voor de Kanaalzone en Vitaal Centrum Malden, mede gelet op beschikbare middelen en capaciteit. Wij streven naar een schone en veilige woonomgeving. We zetten in op een intensivering van het onderhoudsniveau van de openbare ruimte, landschapontwikkeling / uitbreiden van groen en het oplossen van verkeersoverlast / mobiliteitsvraagstukken.

Woningbouw

Context en stand van zaken

De woningbouwopgave van de gemeente Heumen is ingekaderd door afspraken die in de regio gemaakt zijn. Dat zijn:

1. De verstedelijkingsstrategie Groene Metropoolregio / Regio Foodvalley – dat is de lange termijn strategie voor de woningbouwopgave in beide regio's;
2. De woondeal – waarin de middellange termijn samenwerkingsagenda is opgenomen voor de woningbouwopgave in de Groene Metropoolregio;
3. De woonagenda sub regio Nijmegen e.o. 2020-2030 – dat is de middellange termijn agenda voor de sub regio.

De gemeente Heumen heeft een lokale woonvisie, die vertaald is in een woningbouwprogramma gemeente Heumen. De basis voor dit lopende, lokale bouwprogramma wordt gevormd door de gemeenteraad vastgestelde uitgangspunten. Wij sluiten aan bij deze uitgangspunten. We vragen het college bij de verdere aanpak oog te hebben voor de volgende aandachtspunten: woonmogelijkheden voor 1-persoonshuishoudens en ruimte voor speciale wooninitiatieven voor bijzondere doelgroepen. Ook vinden we het belangrijk dat het bewoningsklimaat in de kernen niet wordt aangetast, door bijvoorbeeld verkamering. Wij vragen het college om beleid te maken voor onzelfstandige wooneenheden (1 bewoner per kamer) en kamerbewoning bij zelfstandige woningen te reguleren (zelfbewoningsplicht van 4 jaar bij nieuwbouw).

Kanaalzone en Vitaal centrum Malden

We geven binnen het woonprogramma prioriteit aan de woonprojecten van de Kanaalzone en Vitaal Centrum Malden. Wij delen de visie over deze beide grootschalige en samenhangende woonprojecten en committeren ons aan het verdere proces van planvoorbereiding. De kaders zijn vastgesteld en worden nu verder uitgewerkt. De raad ontvangt expliciete voorstellen voor de Go/No Go momenten in het vervolgtraject. Op basis van de uitkomsten daarvan kunnen partijen eigen afwegingen maken. Daarover blijven we met elkaar in gesprek.

Plangebied Heumen-West / Nederasselt

Voor de meeste onderdelen uit het woningbouwprogramma lijkt in de raad draagvlak en deze vragen op dit moment geen directe bestuurlijke keuzes, met uitzondering van plangebied Heumen-West / Nederasselt. Onze prioriteiten liggen zoals hiervoor aangegeven bij de projecten Kanaalzone en Vitaal Centrum Malden. Heumen-West is en blijft daarom voor ons voorlopig agrarische grond. Een koppeling van een landbouwroute aan woningbouw op deze locatie zie wij als onwenselijk. Daarbij verliezen wij de landbouwroute als oplossing voor de verkeersoverlast in de Looistraat niet uit het oog. De bouw mogelijkheden en het woningquotum voor Nederasselt zullen we laten onderzoeken.

Leefomgeving

Natuur en landschap

Natuur en landschapsontwikkeling in algemene zin en het landschapsontwikkelplan (LOP) in specifieke zin leveren een grote bijdrage aan de ambities zoals die in de strategische visie 2030 zijn beschreven. Het draagt bij aan een groene, landelijke leefomgeving en een leefgebied voor flora en fauna. Wij omarmen het LOP en zetten actief in op verdere landschapsontwikkeling. Wij vinden dat een kwaliteitsverbetering van de leefomgeving gebaat is bij biodiversiteit en uitbreiding van het groen/extra boomaanplant (zie relatie adaptatiestrategie). Voor inwoners en met name onze vrijwilligers zien wij daarbij een belangrijke rol. Wij vragen het college bij de uitvoering nadrukkelijk oog te hebben voor het vergroten van de betrokkenheid van inwoners bij een schone, groene en veilige leefomgeving.

Pilot gebiedsplan 'Kop van Malden'

Op 16 december 2021 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen waarmee het college opdracht is gegeven tot het opstellen van een gebiedsplan, waarin een integrale visie wordt ontwikkeld voor het gebied tussen Malden en Nijmegen met duurzame stadslandbouw als centraal speerpunt. Voor het opstellen van een gebiedsplan voor deze pilot moet een proces worden uitgelijnd en een budget beschikbaar worden gesteld. Het proces van de Omgevingsvisie loopt hieraan parallel.

Wij willen de opbrengsten uit deze pilot meenemen bij de vaststelling van Omgevingsvisie en uitwerken in een specifieke gebiedsvisie/gebiedsprogramma. De vaststelling van de Omgevingsvisie is voorzien in de 2e helft van 2023. Wij ondersteunen natuurinclusieve landbouw en vragen het college dit bij de omgevingsvisie mee te nemen.

Integraal beheer openbare ruimte (IBOR)

Wij dragen als gemeente Heumen zorg voor het beheer van onze openbare ruimte. De openbare ruimte is voor iedereen toegankelijk en speelt een belangrijke rol in het openbare leven. De strategische visie stelt dat de openbare ruimte heel, veilig en toegankelijk is ingericht voor iedereen. We continueren het bestaande beleid voor rolstoeltoegankelijkheid, de ecologische aanpak en het oppakken van knelpunten in de openbare ruimte. Mede op basis van de signalen uit de gemeenschap zetten we actief in op het verhogen van het onderhoudsniveau en stellen hiervoor middelen beschikbaar.

Oplossen van mobiliteitsoverlast

De grotere mobiliteitsvraagstukken worden regionaal opgepakt binnen de samenwerking Groene metropoolregio Arnhem Nijmegen (GMRAN) en de deelopgave 'de verbonden regio'.

Lokaal ervaren we al langere tijd knelpunten op de volgende locaties: Broekstraat, Schoonenburgseweg/Hoogstraat, Looistraat en de Rijksweg. Voor deze lokale knelpunten zoeken we naar passende oplossingen waarbij we met name nieuwe ontwikkelingen willen benutten. Uiteraard moeten we met de provincie in gesprek blijven over de leefbaarheid in de kernen. De hinder en last van provinciale wegen door onze dorpen moet worden opgelost. We vragen het college de provincie nadrukkelijker te confronteren met het onbehagen over de huidige situaties.

Regionale samenwerking en toekomstbestendige organisatie

Strategische visie

De gemeente Heumen kent een intensieve regionale samenwerking. Deze samenwerking draagt bij aan het behouden van ons voorzieningenniveau en de kwaliteit van de Heumense samenleving als zelfstandige gemeente. Wij maken hierbij keuzes vanuit onze eigen ambities en prioriteiten. Heumen is geen eiland. Onze belangen strekken verder dan gemeentegrens.

Algemeen

Als zelfstandige gemeente wil de gemeente Heumen goede dienstverlening kunnen bieden aan haar inwoners, nu en in de toekomst. Regionale samenwerking draagt daar wezenlijk aan bij.

Voor een blijvende, goede uitvoering van onze gemeentelijke taken is het belangrijk om de ambtelijke organisatie toekomstbestendig te houden. Daar hoort een kwantitatieve en kwalitatieve bezetting bij die past bij de schaal van gemeentelijke taken. Tegelijkertijd anticiperen we op ontwikkelingen om ook die kwaliteit in de toekomst te borgen.

Regionale samenwerking

Het huidige gemeentelijke uitgangspunt is dat onze gemeente zelfstandig blijft. Het beleid hiervoor is uitgewerkt in de Kadernota 'Grip op samenwerking'. In deze Kadernota staan drie hoofdlijnen centraal die wij hanteren:

- Afhankelijk van het beleidsveld en de wijze waarop wij onze taak willen invullen, kiezen wij voor de meest passende schaal waarop wij dit zelfstandig of in samenwerking vormgeven. Uitgangspunt is dat wij dichtbij en op lokale schaal organiseren wat voor inwoners direct van belang is en wat wij op de lokale schaal ook goed kunnen organiseren. In samenwerking organiseren wij wat we beter op een grotere schaal kunnen organiseren;
- Bij de keuze om te gaan samenwerken willen wij inzichtelijk hebben wat samenwerking oplevert en kost. We beoordelen dit aan de hand van de drie K's: Kwetsbaarheid, Kwaliteit en Kosten;
- Om te voorkomen dat er een lappendeken aan samenwerkingsverbanden ontstaat, sluiten wij zoveel mogelijk aan bij bestaande samenwerkingsstructuren.

Wij zien de meerwaarde van samenwerking in de regio. Wij blijven hiervoor het kader uit "Grip op samenwerking" hanteren. Bij de regionale samenwerking richten we ons vooral op het Rijk van Nijmegen en op grotere schaal de regio Arnhem-Nijmegen. Wij zetten de lijnen van de regionale samenwerking voort en volgen daarin de ontwikkelingen kritisch. Gelet op de lopende ontwikkelingen ligt vanuit actief opdrachtgeverschap onze focus op het Werkbedrijf en de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN).

Wij zijn ons bewust van de gevolgen van verdergaande regionale samenwerking op de soliditeit en efficiency van de eigen ambtelijke organisatie. Wij hebben hier bij eventuele, toekomstige, regionale ontwikkelingen nadrukkelijk aandacht voor.

Toekomstbestendige organisatie

Voor het uitvoeren van de gemeentelijke plannen is een goede kwantitatieve en kwalitatieve bezetting van wezenlijk belang. Deze is sterk afhankelijk van de ontwikkelingen op de gemeentelijke arbeidsmarkt. We zien een brede krapte op de arbeidsmarkt. Op dit moment manifesteert zich dat in onze ambtelijke organisatie vooral in het fysieke domein en bij de financiële advisering. De verwachting is dat de krapte op de arbeidsmarkt zich in de loop der tijd nog breder in de organisatie gaat doen voelen.

De coalitie hecht aan een voldoende kwantitatieve en kwalitatieve personele bezetting. Dit is van cruciaal belang voor de kwaliteit van dienstverlening en ook het aantrekkelijk zijn als werkgever voor huidige en toekomstige medewerkers. Wij zien dat het moeilijk is medewerkers te werven en ze voor onze organisatie vast te houden. We willen daarom de organisatie ruimte geven om de gevolgen van de krapte op te vangen. We denken o.a. aan inzet van gespecialiseerde werving, ondersteunende inhuur voor de opvang van reguliere taken door interne coaching van junior medewerkers en scholing. We zien ook kansen in praktische samenwerking met buurgemeenten of in de regio. Wij vragen het college om over de specifieke invulling aan de gemeenteraad te rapporteren.

Financieel kader en uitgangspunten

Strategische visie

De beperkt beschikbare middelen en uitbreiding van taken dwingen ons scherpe keuzes te maken.

Algemeen

De coalitie hanteert een verantwoord en behoedzaam financieel beleid. We zorgen ervoor dat de financiële situatie van de gemeente ook in de toekomst goed blijft. Wij zorgen voor een sluitende begroting.

Financieel kader

Een belangrijk financieel uitgangspunt is een sluitende begroting. De provincie, als financieel toezichthouder, toetst daarmee of de begroting structureel en reëel sluitend is. Dat wil zeggen dat de structurele uitgaven worden gedekt door structurele inkomsten en dat beide ook reëel geraamd zijn. De uitkomst van deze toetsing bepaalt voor een groot deel de wijze van toezicht. Op dit moment staan wij onder repressief toezicht, de meest soepele vorm van toezicht.

Samenvatting financiële uitwerking coalitieakkoord

Op de volgende pagina volgt een tabel met een financiële uitwerking van dit akkoord. Deze cijfers geven een momentopname weer en zijn aan verandering onderhevig.

We zien al wel in het huidige beeld een lijn dat ruimte biedt tot en met 2025. In 2026 kan mogelijk een tekort ontstaan door rijksbeleid (tegenvaller van 800.000 euro). Dit vormt een punt van aandacht gedurende deze coalitieperiode. Mogelijk dat we over een maand daarover al meer duidelijkheid hebben. De coalitie heeft kennis genomen van het geschetste risico en zal bijtijds bijsturen mocht dat nodig zijn. De eventueel te nemen maatregelen behelzen het volledige spectrum van mogelijkheden die de gemeente heeft. We proberen daarbij de OZB ongemoeid te laten.

Tabel financiële doorrekening coalitie akkoord (peildatum 20 mei 2022)

Omschrijving / Jaar	2022	2023	2024	2025	2026
Vastgestelde begroting	1.157.308	205.650	27.941	450.015	450.015
Maandrapportage januari	142.267	469.394	532.586	609.348	609.348
Maandrapportage februari/maart	-1.407.059	-700.093	-684.063	-785.668	-779.418
Doorrekening maartbrief	680.242	957.065	1.559.369	1.815.060	539.555
Saldo 1 april 2022	572.758	932.016	1.435.833	2.088.755	819.500
<i>Overeengekomen afspraken coalitie</i>					
Extra auto buurtvervoer		-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Herwaardering subsidieaanpassingen 2019-2023		-3.937	-7.864	-7.864	-7.864
Landschapsontwikkeling/ biodiversiteit / boomaanplant		-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Onderhoud beplanting van laag naar basis		-38.000	-38.000	-38.000	-38.000
Onderhoud onkruid op verharding van laag naar basis		-55.000	-55.000	-55.000	-55.000
Onderhoud vegen goten van laag naar basis		-43.000	-43.000	-43.000	-43.000
Kosten onderhoud vegen goten opvangen in GRP		43.000	43.000	43.000	43.000
Omvormen initiatievenbudget naar subsidie		24.000	24.000	24.000	24.000
Omvormen vonkjes naar subsidie		5.000	5.000	5.000	5.000
Omvormen formatie dorpsverbinders naar subsidie (44 upw)		97.250	97.250	97.250	97.250
Versterken kernteam		-34.000	-34.000	-34.000	-34.000
Buurtcoach. (Vrijwilligersvergoeding)		-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Vonken & initiatieven beleid		-70.000	-70.000	-70.000	-70.000
Extra inzetten op het 'Binden en Boeien'		-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Besparing organisatie		70.000	70.000	70.000	70.000
Opstellen inclusie-agenda	-30.000				
Onderzoeken en stimuleren duurzaamheidsmaatregelen	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
Bijdrage sociale en culturele activiteiten		-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Winterfestijn					20.000
Gilde feest				-30.000	
VCM (kapitaallasten o.b.v. investering van € 3,7 miljoen)			-265.000	-265.000	-265.000
Kanaalzone (kapitaallasten)			-	-300.000	-300.000
Kanaalzone verlies grex			-2.100.000		
Renovatie wegen	-	-	-56.000	-112.000	-168.000
Extra formatie handhaving	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
<i>Concept Kaderbrief</i>					
Incidenteel		-186.000	-138.000	-32.000	-
Structureel		-60.152	-163.350	-223.954	-233.092
Totaal	462.758	421.177	-1.555.131	857.187	-395.206
AF: Incidentele lasten		186.000	2.238.000	62.000	-
Structureel saldo	462.758	607.177	682.869	919.187	-395.206

Getekend op 1 juni 2022, te Malden

DGH

L.A. Jansen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'L.A. Jansen', with a long horizontal stroke extending to the right.

GroenLinks

M. Glastra

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'M. Glastra', with a long horizontal stroke extending to the right.

VVD

E.W.J.A. Claassen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'E.W.J.A. Claassen', with a long horizontal stroke extending to the right.